

Land Drainage (Gwynedd Council) Byelaws 2019

Content

Chapter I - Administrative.....	2
1. Citation and commencement.....	2
2. Application of Byelaws.....	2
3. Definition and Interpretation.....	2
4. Causing or knowingly permitting.....	4
Chapter II - Control of introduction of water and increase in flow or volume	4
5. Control of the introduction of water, altering flow and volume of water	4
6. Interference with sluices, flood and tidal defences	5
7. Operation of watercourse or tidal control works	5
8. Tidal Outfalls	5
Chapter III - Potential to cause impediment or obstruction to flow	5
9. Maintenance of land liable to flooding and watercourse banks	5
10. Building of structures, pipes, etc. on land liable to flooding	6
11. Repairs to buildings and structures	7
Chapter IV - Ensuring the condition of the banks of a watercourse	7
12. Vegetation	7
13. Driving of animals and vehicles	7
14. Damage by grazing animals	7
Chapter V – Incidental provisions	8
15. Control of animals	8
16. Interference with local authority [/internal drainage board]’s functions	8
Chapter VI – Exemptions	8
17. Emergency works	8
18. General Permitted Developments	8
19. Ladders and scaffold towers	9
Chapter VII – Miscellaneous	9
20. Penalty.....	9

Land Drainage (Gwynedd Council) Byelaws 2019

Gwynedd Council under and by virtue of the powers and authority vested in them by section 66 of the Land Drainage Act 1991, do hereby make the following Byelaws which are considered necessary for the following purposes:

- a) securing the efficient working of a drainage system in the Council's area,
- b) regulating the effects on the environment in the Council's area of a drainage system,
- c) securing the effectiveness of flood risk management work within the meaning of section 14A of that Act, or
- d) securing the effectiveness of works done in reliance on section 38 or 39 of the Flood and Water Management Act 2010 (incidental flooding or coastal erosion),

Chapter I – Administrative

1. Citation and commencement

These Byelaws have been approved by the Welsh Minister for the Environment, Energy and Rural Affairs, Lesley Griffiths (one of the Welsh Ministers) and may be cited as Land Drainage (Gwynedd Council) Byelaws 2019 and they shall commence on a date being one calendar month after the date of the aforesaid approval.

2. Application of Byelaws

These Byelaws apply to ordinary watercourses situated within the area in Wales of the local authority making these byelaws.

3. Definition and Interpretation

In these byelaws, unless defined below or the context otherwise requires, the terms and expressions to which meanings are assigned by the Water Resources Act 1991, the Land Drainage Act 1991, the Environment (Wales) Act 2016 and the Interpretation Act 1978 shall have the same meanings in these byelaws.

In these byelaws:

The expressions "bank", "drainage", "drainage body", "Internal Drainage Board", "land", "local authority", "ordinary watercourse" have the same meaning as defined in the Land Drainage Act 1991.

"**the Act**" means the Land Drainage Act 1991

"**Animal**" means any animal including birds, any horse, cattle, sheep, deer, goat, swine, goose or poultry; but excluding fish and human beings;

"**Byelaws distance**" means any land lying landward within the following distances measuring horizontally from any watercourse bank:

- (i) if it includes a wall or embankment 8 metres from its landward extent; or

(ii) in other cases 8 metres from the top of the watercourse bank; or

(iii) any land lying 8 metres horizontally from the outer perimeter of a culvert measured from the widest part of the culvert.

"Building or structure" means any structure or erection, and any part of a building so defined, but does not include plant or machinery comprised in a building; It also includes a fence, post, pylon, wall, wharf, bridge, loading stage, piling, groyne, pontoon, revetment, and an engine or any mechanical contrivance; any formwork, falsework, scaffold or other structure designed or used to provide support or means of access during construction work, and any reference to a structure includes part of a structure.

"Consent of the authority" means the prior written agreement, either by email or formal documentation, of any person authorised on behalf of the Authority, and which may include any conditions/restrictions as deemed necessary by the Authority.

"Culvert" means an enclosed channel pipe or conduit for the carrying of a watercourse and any other structure forming part of a culvert including headwall, outlet and trash screen.

"Embankment" means a natural or artificial mound or other raised defence.

"Flood Defence works " means tidal, fluvial or pluvial flood defence structures and works including walls, gates, embankments or bypasses constructed or used for these purposes as well as man-made or natural sand dunes and earth retaining structures or structures constructed or used as a defence against inundation of any land by raising water levels.

"Flood warning system" means any apparatus used by the Authority for obtaining or providing information in relation to and warnings of flood.

"Land liable to flooding" means all land over which watercourse water flows in times of flood, including areas where that water is stored in times of flood.

"Nets" includes

(a) a stake net, bag net or keep net;

(b) any net secured by anchors and any net, or other implement for taking fish, fixed to the soil or made stationary in any other way;

(c) any net placed or suspended in any inland or tidal waters unattended by the owner or a person duly authorised by the owner to use it for fish, and any engine, device, machine or contrivance, whether floating or otherwise, for placing or suspending such a net or maintaining it in working order or making it stationary.

"Occupier" means any tenant, licensee or other person either in occupation of any land or entitled to its occupation.

"Objects or matters" means natural or man-made liquid or solid matters or objects or materials including trees, roots of trees, branches, timber, tins, bottles, boxes, tyres, bricks, stones, soil, wire, rubbish.

"Owner" means the owner of a legal estate, and when the owner is not in immediate occupation shall include an occupier.

"Person" includes where appropriate, reference to more than one person, including a body of persons corporate or non-corporate.

"Sea defence" means any artificial or natural defence against sea water or tidal water including natural or artificial high ground (including sand dunes and cliffs) and any works constructed or used as a defence against inundation of any land by sea or tidal waters, or for securing adequate watercourse outfalls provided it shall not include any sea defence works which are vested in or under the control of a Coast Protection Authority, a local authority or any Navigation Harbour or Conservancy Authority.

"Tidal control works" means any floodgate, lock, sluice or other structure or appliance provided or constructed for the purpose of defence against sea or tidal water.

"Vegetation" means trees, willows, shrubs, weeds, grasses, reeds, rushes or other vegetation growths;

"Vessel" means any ship, boat, or any other waterborne craft, including hovercraft and any remains of any vessel.

"Watercourse" means any river, stream, ditch, channel or other passage through which water flows including the channel of any watercourse that is for the time being dry but excluding public sewers within the meaning of the Water Industry Act 1991.

"Watercourse bank" means any bank, wall, revetment or embankment adjoining or confining any watercourse from the top to the bottom of the sloping or upright part.

"Watercourse bed" means land forming any part of a watercourse over which water normally flows.

"Water control structure" means a structure or appliance for introducing water into any watercourse and for controlling or regulating or affecting flow, and includes any sluice, slacker, floodgate, lock, weir, pump or pumping machinery;

4. Causing or knowingly permitting

Where by or under these byelaws the doing of any act is prohibited or restricted the same prohibition or restriction shall extend to causing or knowingly permitting the act or restriction to be done.

Chapter II - Control of introduction of water and increase in flow or volume of water

5. Control of the introduction of water, altering flow and volume

(1) Without prejudice to sections 23 and 25 of the Land Drainage Act 1991 no person shall without the consent of the authority take any action to:

- (a) stop up any watercourse; or
- (b) divert; or
- (c) impede; or
- (d) alter

the level of or direction of the flow of water in, into or out of any watercourse.

(2) In this byelaw 'alter' includes creating or extending a watercourse and introducing water which directly or indirectly increases the flow or volume of water in any watercourse within the local authority's area.

(3) In this byelaw impede includes blocking off or infilling of any watercourse channel, and obstruction of any arch of any bridge or causeway designed of, or which permits the passage of water in any watercourse or land liable to flooding.

6. Interference with sluices, flood and tidal defences

(1) No person shall without consent of the authority operate or interfere with any sluice, flood gate, flood or tidal defence or other water control structure or appliance or flood warning or monitoring system used for controlling, regulating or monitoring the flow of water in, into or out of an ordinary watercourse.

(2) In this byelaw "interfere" includes removing, damaging or disturbing materials forming part of a flood or tidal defence.

7. Operation of watercourse or tidal control works

Any person having control of

- (a) any sluice or flood gate; or
- (b) any water control structure or appliance for controlling or regulating or affecting the flow of water in, into or out of a watercourse

shall use and maintain such structure or appliance in a proper state of repair and efficiency with a view to:

- (a) the prevention of flooding or of any shortage in the flow or supply of water and
- (b) the efficient working of the drainage system in the area of the (local authority/ internal drainage board)

8. Tidal Outfalls

No person shall place or abandon upon the foreshore any object or matter or vegetation which, whether immediately or as a result of subsequent tidal action, may

- (a) impede or be likely to impede the flow of water through the sluices, flood gate, or outfall pipes through the tidal banks or through the watercourses on such foreshore; or
- (b) impede or be likely to impede the operation of such sluices, flood gate, or outfall pipes; or
- (c) cause or be likely to cause damage to such sluices, flood gate, or outfall pipes.

Chapter III - Potential to cause impediment or obstruction to flow

9. Maintenance of land liable to flooding and watercourse banks

(1) No person shall without the consent of the authority plant any tree, deposit or store objects or matters, light a fire or interfere with a watercourse bed or bank within the byelaw distance in such a manner as is likely to:

- (a) cause flooding,
- (b) impede the flow, or
- (c) cause or be likely to cause damage to, or
- (d) endanger the stability of, or
- (e) affect the efficiency of

a culvert, watercourse bank, watercourse control work, flood defence, tidal control work or sea defence.

(2) In this byelaw:

“interfere” includes to dredge, remove, damage or disturb materials forming part of a flood or tidal defence or of a watercourse bank or bed; and to make any excavation or do anything in, to or upon any land like to damage a watercourse bank or bed.

“light a fire” includes committing any action liable to cause any fire to be lit on any land adjoining any watercourse where such action is liable to set on fire any peat land forming the banks of the watercourse or any vegetation growing on land forming the banks of the watercourse.

“store objects or matters” includes depositing or stacking or keeping objects and solid or liquid matters including vegetation and vegetation cuttings.

“objects” include vessels.

10. Building of structures, pipes, etc. on land liable to flooding

(1) No person shall without the consent of the authority:

- (a) erect or construct any building or structure
 - (i) in, on, under or over any watercourse or in or on any bank of a watercourse;
 - (ii) within the byelaws distance;
 - (iii) on any watercourse control work, flood defence, tidal control work or sea defence; or
 - (iv) over any part of a culvert, or within the byelaws distance on either side of it; or
- (b) make or cut any excavation or any tunnel or any drain, culvert or other passage for water in, into or out of any watercourse or in or through any bank of any watercourse;

in such a manner or for such length of time as to cause damage to the watercourse bed or banks; or obstruct the flow of water in, into or out of such watercourse.

(2) This byelaw does not apply to any temporary work executed in an emergency.

(3) In this byelaw:

“Emergency” means causing immediate danger to life or property.

11. Repairs to buildings and structures

The person having control of any building, fence or structure in, on, under or over any watercourse, culvert, watercourse bank, flood defence works, tidal control works, tidal or sea defence shall maintain such building, fence or structure in a proper state of repair and efficiency with a view to preventing such building, fence or structure from:

- (a) impeding the flow of water in into or out of any watercourse;
 - (b) damaging any watercourse bank, flood protection works, tidal control works or sea defence; or
 - (c) creating danger or obstruction to the carrying out of flood defence works by the (local authority/internal drainage board)
-

Chapter IV - Ensuring the condition of the banks of a watercourse

12. Vegetation

The owner or occupier of any land through which any watercourse flows or on which any sea defence is situated or any adjoining land over which the local authority [/internal drainage board] needs access to get to such land shall maintain all vegetation situated within the byelaws distance and shall remove such vegetation from the watercourse or bank immediately after such cutting so that it does not impede the flow of the watercourse.

13. Driving of animals and vehicles

No person shall use or drive any cart or vehicle of any kind on, over or along any bank of a watercourse control work, flood protection work, tidal control work, or sea defence in such manner as to cause damage to such bank, control work, flood protection work, tidal control work, or sea defence.

14. Damage by grazing animals

No person shall graze, keep or water any animal on any watercourse, watercourse bed or bank, flood protection work or sea defence without:

- (a) taking all such steps as are necessary to prevent the watercourse, the watercourse bed or bank, flood protection work or sea defence from being damaged by such use and
- (b) reporting to the local authority [/internal drainage board] any damage caused to the watercourse, the watercourse bed or bank, flood protection work or sea defence by the

grazing, keeping or watering of animals, as soon as practicable following the occurrence of such damage.

Chapter V – Incidental provisions

15. Control of animals

The owner or occupier of any land through which any watercourse flows or on which any sea defence is situated or any adjoining land over which the local authority [/internal drainage board] needs access to get to such land to carry out any work or inspection, shall ensure that, during the progress of any work or any inspection animals on such land are kept under proper control and supervision or, if such control and supervision is not possible, are not kept on such land.

16. Interference with local authority [/internal drainage board]'s functions

No person shall interfere with:

- (a) access required to any land by the local authority [/internal drainage board] or of their agents to carry out their flood management functions; or
- (b) the carrying out of their functions.

Chapter VI – Exemptions

17. Emergency works

These Byelaws shall not apply to any work executed in an emergency but a person executing any work so excepted shall, as soon as practicable, inform the Council in writing of the execution and of the circumstances in which it was executed and comply with any reasonable directions the Council may give with regard thereto.

18. General Permitted Developments

These byelaws shall not apply to any development by a drainage body in, on or under any watercourse or land drainage works and required in connection with the improvement, maintenance or repair of that watercourse or those works.

19. Ladders and scaffold towers

(1) These Byelaws shall not apply to any work requiring the temporary erection and use of ladders and scaffold towers ("equipment").

(2) For the purposes of this paragraph, the specific conditions are—

- (a) the suitability of river conditions is reviewed by the operator each working day;
- (b) the equipment is erected on each working day on which it is required; and
- (c) the equipment is removed at the end of each working day and is stored outside the river and its banks.

Chapter VII – Miscellaneous

20. Penalty

By section 66(6) of the Act every person who acts in contravention of, or fails to comply with, any of the foregoing Byelaws, is liable on summary conviction in respect of each offence to a fine not exceeding the amount prescribed from time to time for level 5 (£5,000) on the standard scale referred to in section 37 of the Criminal Justice Act 1982 and a further fine not exceeding forty pounds for every day on which the contravention or failure is continued after conviction.

By section 66(7) of the Act if any person acts in contravention of, or fails to comply with any of these Byelaws the Council may without prejudice to any proceedings under section 66(6) of the Act take such action as may be necessary to remedy the effect of the contravention or failure and may recover the expenses reasonably incurred by it in doing so from the person in default.

GIVEN under the Common Seal of Gwynedd Council on the 19th day of March 2019

The Common Seal of Gwynedd Council

was hereunto affixed by its authorised officer

37, 848

These Byelaws are approved and signed for and on behalf of the Minister for Environment, Energy and Rural Affairs, one of the Welsh Ministers;

Is-ddeddfau Draenio Tir (Cyngor Gwynedd) 2019

Cynnwys

Pennod I – Gweinyddu.....	2
1. Dyfynnu a dechrau.....	2
2. Defnyddio'r is-ddeddfau.....	2
3. Diffinio a dehongli.....	2
4. Achosï trosedd neu adael iddo ddigwydd yn fwriadol.....	4
Pennod II – Rheoli dŵr newydd neu unrhyw gynnydd yn y llif neu'r cyfaint.....	4
5. Rheoli dŵr newydd, newid llif a chyfaint y dŵr.....	4
6. Ymyrryd â llifddorau ac amddiffynfeydd rhag llifogydd a'r llanw.....	4
7. Defnyddio dyfrffos neu weithfa rheoli'r llanw.....	5
8. Arllwysfeydd llanwol.....	5
Pennod III – Perygl ynglŷn â rhwystro dŵr rhag llifo.....	5
9. Cynnal a chadw glannau dyfrffosydd a thir sy'n agored i lifogydd.....	5
10. Gosod adeiladau, pibellau ac ati ar dir sy'n agored i lifogydd.....	6
11. Atgyweirio adeiladau a phethau eraill.....	6
Pennod IV – Gofalu bod glannau dyfrffos mewn cyflwr da.....	7
12. Planhigion.....	7
13. Gyrru anifeiliaid a cherbydau.....	7
14. Difrod gan anifeiliaid sy'n pori.....	7
Pennod V – Gofynion ychwanegol.....	7
15. Rheoli anifeiliaid.....	7
16. Ymyrryd â swyddogaethau'r awdurdod lleol neu'r bwrdd draenio mewnol.....	7
Pennod VI – Eithriadau.....	8
17. Gwaith mewn argyfwng.....	8
18. Datblygu cyffredinol a ganiateir.....	8
19. Ysgolion a thyrrau sgaffaldwaith.....	8
Pennod VII – Amodau amrywiol eraill.....	8
20. Dirwyon.....	8

Is-ddeddfau Draenio Tir (Cyngor Gwynedd) 2019

Trwy'r pwerau a'r awdurdod sydd wedi'u rhoi iddo yn ôl adran 66 Deddf Draenio Tir 1991, mae Cyngor Gwynedd yn sefydlu'r is-ddeddfau canlynol am ei fod o'r farn y bydd eu hangen ar gyfer un o'r dibenion isod neu ragor:

- a) gofalu bod y draenio tir yn effeithlon yn ardal y cyngor;
- b) cadw trefn ar effeithiau amgylcheddol draenio tir yn ardal y cyngor;
- c) gofalu bod trefniadau rheoli perygl llifogydd yn effeithiol yn ôl adran 14A y ddeddf honno;
- ch) gofalu bod gwaith sydd wedi'i wneud yn ôl adran 38 neu 39 Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010 (llifogydd cysylltiedig neu erydu arfordirol) yn effeithiol.

Pennod I - Gweinyddu

1. Dyfynnu a dechrau

Mae'r is-ddeddfau hyn wedi'u cymeradwyo gan Y Gweinidog dros yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig, Lesley Griffiths. Is-ddeddfau Draenio Tir (Cyngor Gwynedd) 2019 yw eu henw. Fe fyddant yn dod yn weithredol ar ddiwrnod yn syrthio ar ddiwrnod un mis yn ddiweddarach â'r dyddiad cymeradwyo.

2. Defnyddio'r is-ddeddfau

Mae'r is-ddeddfau hyn yn berthnasol i ddyfrffosydd cyffredinol yn ardal yr awdurdod lleol sydd wedi'u llunio neu mewn ardal sydd o dan reolaeth y bwrdd draenio mewnol.

3. Diffinio a dehongli

Oni ddifffinnir isod neu mewn cyd-destun ar wahân, bydd ystyr geirfa'r is-ddeddfau hyn yr un fath â geirfa Deddf Adnoddau Dŵr 1991, Deddf Draenio Tir 1991, Deddf Amgylchedd Cymru 2016 a Deddf Dehongli 1978.

Yn yr is-ddeddfau hyn:

Bydd ystyr 'glan', 'draenio', 'corff draenio', 'Bwrdd Draenio Mewnol', 'tir', 'awdurdod lleol' a 'dyfrffos cyffredinol' fel sydd wedi'i diffinio yn Neddf Draenio Tir 1991.

'y ddeddf' = Deddf Draenio Tir 1991

'anifail' = unrhyw anifail megis adar, ceffylau, gwartheg, defaid, ceirw, geifr, moch, gwyddau neu ieir ond nid pysgod na phobl;

'pellter yr is-ddeddfau' = unrhyw dir sy'n ymestyn o lan dyfrffos (o'i fesur yn llorweddol) fel a ganlyn:

- (i) lle mae mur neu glawdd, 8 medr o'r terfyn sydd tua'r tir;
- (ii) mewn achosion eraill, 8 medr o ben glan y ddyfrffos;

(iii) unrhyw dir sy'n ymestyn 8 medr yn llorweddol o derfyn allanol ceuffos (i'w fesur oddi wrth ran ehangaf y geuffos honno).

'adeilad' = unrhyw beth sydd wedi'i adeiladu neu ei osod ac unrhyw ran ohono heb gynnwys offer neu beiriannau sydd ynddo. Mae'n cynnwys ffensys, pyst, peilonau, muriau, glanfeydd, pontydd, llwyfannau llwytho, polion, pontynau, rhagfuriau ac unrhyw beiriant neu ddyfais fecanyddol; unrhyw estyllod, ffugwaith, sgaffaldwaith neu unrhyw beth arall sydd wedi'i lunio neu'n cael ei ddefnyddio i ddibenion cynnal neu fynediad yn ystod gwaith adeiladu. Bydd unrhyw gyfeiriad at adeilad yn cynnwys rhan o adeilad, hefyd.

'caniatâd yr awdurdod' = caniatâd ysgrifenedig rhywun a chanddo statws i'w roi o flaen llaw ar ran yr awdurdod naill ai trwy ebost neu ddogfen ffurfiol, gan gynnwys unrhyw amodau neu gyfyngiadau sy'n berthnasol ym marn yr awdurdod hwnnw.

'ceuffos' = sianel gaeëdig ar gyfer dŵr ynghyd ag unrhyw adeilad sy'n rhan ohoni megis wal y pen, gollyngfa a sgrîn hidlo sbwriel.

'clawdd' = twmpath naturiol/gwneud neu unrhyw amddiffynfa arall sydd wedi'i chodi.

'gwaith amddiffyn rhag llifogydd' = adeiladau a gwaith amddiffyn arall rhag llifogydd y môr, yr afonydd a'r glaw gan gynnwys muriau, clwydi, cloddiau neu ffosydd lliniaru a godwyd neu a ddefnyddir i'r dibenion hynny yn ogystal â thwyni tywod naturiol neu wneud, waliau cadw pridd a muriau a godwyd neu a ddefnyddir i ddiogelu'r tir rhag llifogydd o ganlyniad i lefel uwch dŵr.

'sustem rhybuddio am lifogydd' = unrhyw beth mae'r awdurdod yn ei ddefnyddio i hel neu gyflwyno gwybodaeth am lifogydd.

'tir sy'n agored i lifogydd' = tir y bydd dŵr dyfrffosydd yn llifo drosto pan fo llifogydd – gan gynnwys ardaloedd lle mae dŵr wedi'i gadw yn ystod llifogydd.

'rhwidi' = diffiniadau fel a ganlyn:

(a) rhwyd ffyn, rhwyd fag neu rwyd gadw;

(b) pob rhwyd sydd wedi'i rhwymo'n dynn trwy angorau a phob rhwyd a dyfais bysgota arall sydd wedi'i rhwymo i'r pridd neu'n sefyll yn ei hunfan trwy ei gosod yno;

(c) pob rhwyd mae'i pherchennog neu rywun arall a chanddo awdurdod y perchennog wedi'i gadael mewn dyfroedd arfordirol neu fewnol ar gyfer pysgota yn ogystal â phob injan, dyfais, peiriant neu declyn (boed ar wyneb y dŵr neu fel arall) ar gyfer gosod neu ddal rhwyd o'r fath, ei chadw ar waith neu ei chadw yn ei hunfan.

'trigolyn' = tenant, daliwr trwydded neu unrhyw un arall sydd ar dir neu sydd â hawl i fod yno.

'pethau neu sylweddau' = unrhyw beth naturiol neu wneud (boed hylif neu solid) megis coed, gwreiddiau coed, canghennau, pren, tuniau, poteli, bocsys, teiars, briciau, cerrig, pridd, weiren a sbwriel.

'perchennog' = perchennog ystâd yn ôl dehongliad y gyfraith, gan gynnwys trigolyn lle nad yw'r perchennog yno.

'rhywun' = gan gynnwys nifer o bobl (boed gorfforaeth neu beidio) lle bo'n briodol.

'amddiffynfa rhag y môr' = unrhyw amddiffynfa wneud neu naturiol rhag dyfroedd y môr megis ucheldir gwneud neu naturiol (gan gynnwys twyni tywod a chlogwyni) ac unrhyw beth a godwyd neu a ddefnyddir rhag llifogydd y môr neu ddyfroedd y llanw neu ar gyfer gwagio dyfrffosydd yn ddigonol ac eithrio amddiffynfa forwrol mae awdurdod amddiffyn arfordirol, awdurdod lleol, porthladd llywio neu awdurdod cadwraeth yn berchen arni neu'n ei rheoli.

'gwaith rheoli'r llanw' = fflodiart, loc, llifddor neu unrhyw beth arall sydd wedi'i osod neu'i godi ar gyfer amddiffyn tir rhag llifogydd y môr neu ddyfroedd y llanw.

'planhigion' = coed, helyg, llwyni, chwyn, gweiriau, cawn, hesg neu dyfiant arall.

'llong' = pob llong, cwch a bad sydd ar y môr gan gynnwys hofranlongau a drylliau.

'dyfrffos' = pob afon, ffrwd, ffos, sianel a ffordd arall mae dŵr yn llifo trwyddi gan gynnwys sianel unrhyw ddyfrffos sy'n sych am y tro ond heb gynnwys carthffosydd cyhoeddus yn ôl diffiniadau Deddf Diwydiant Dŵr 1991.

'glan dyfrffos' = pob glan, wal, rhagfur neu glawdd sy'n cysylltu â dyfrffos neu'n ei chau – i'w mesur rhwng pen a gwaelod y rhan lethrog neu unionsyth.

'gwaelod dyfrffos' = tir y bydd dŵr yn llifo drosto fel arfer am ei fod yn rhan o ddyfrffos.

'adeilad rheoli dŵr' = rhywbeth sy'n gadael i ddŵr lifo i ddyfrffos, yn rheoli'r llif neu'n effeithio arno megis llifddor, arafwr, fflodiart, loc, cored, pwmp neu beiriant pwmpio.

4. Achos trosedd neu adael iddo ddigwydd yn fwriadol

Ynglŷn ag unrhyw weithred sydd wedi'i gwahardd neu ei chyfyngu trwy'r is-ddeddfau hyn – bydd pawb sydd wedi'i chyflawni, achosi hynny neu adael iddo ddigwydd yn fwriadol yr un mor euog o drosedd.

Pennod II – Rheoli dŵr newydd ac unrhyw gynnydd yn y llif neu'r cyfaint

5. Rheoli dŵr newydd, newid llif a chyfaint y dŵr

(1) Heb effeithio ar adrannau 23 a 25 Deddf Draenio Tir 1991, chaiff neb wneud y canlynol heb ganiatâd yr awdurdod:

- (a) cau dyfrffos;
- (b) gwyro;
- (c) rhwystro; neu
- (ch) newid;

lefel neu gyfeiriad llif y dŵr i ddyfrffos, trwyddi neu allan ohoni.

(2) Yn yr is-ddeddf hon, ystyr 'newid' yw creu neu estyn dyfrffos a dod â dŵr sy'n cynyddu llif neu gyfaint y dŵr yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol mewn unrhyw ddyfrffos yn ardal yr awdurdod lleol.

(3) Yn yr is-ddeddf hon, ystyr 'rhwystro' yw cau neu lenwi sianel dyfrffos ac achosi tagfa dŵr o dan bwa, pont neu sarn mewn unrhyw ddyfrffos neu ar dir sy'n agored i lifogydd.

6. Ymyrryd â llifddorau ac amddiffynfeydd rhag llifogydd a'r llanw

(1) Chaiff neb ddefnyddio llifddor, fflodiart, amddiffynfa rhag llifogydd/llanw neu unrhyw ffordd arall o reoli, trefnu a monitro llif y dŵr i ddyfrffos gyffredinol, trwyddi neu allan ohoni heb ganiatâd yr awdurdod.

(2) Yn yr is-ddeddf hon, ystyr 'ymyrryd' yw tynnu, difrodi neu symud deunyddiau sy'n rhan o amddiffynfa rhag llifogydd neu'r llanw.

7. Defnyddio dyfrffos neu waith rheoli'r llanw

Rhaid i rywun sy'n rheoli:

- (a) llifddor neu fflodiart; neu
- (b) unrhyw ffordd arall o reoli, trefnu neu newid llif y dŵr i ddyfrffos, trwyddi neu allan ohoni

ddefnyddio, cynnal a chadw'r adeilad neu'r cyfarpar hwnnw mewn cyflwr priodol ac effeithlon er mwyn:

- (a) osgoi llifogydd neu unrhyw brinder yn llif neu gyflenwad y dŵr; a
- (b) gofalu bod sustem draenio'r tir yn ardal (yr awdurdod lleol/y bwrdd draenio mewnol) yn gweithio'n effeithlon.

8. Arllwysfeydd llanwol

Chaiff neb ddodi na gadael ar flaen traeth unrhyw beth, sylwedd neu blanhigyn a allai beri'r canlynol yn syth neu o ganlyniad i'r llanw:

- (a) rhwystro dŵr rhag llifo trwy lifddor, fflodiart, pibellau arllwysfa, llethrau llanwol neu ddyfrffosydd blaen traeth o'r fath neu fod yn debygol o wneud hynny;
- (b) rhwystro llifddorau, fflodiardau neu bibellau arllwysfa o'r fath rhag gweithio neu fod yn debygol o wneud hynny;
- (c) difrodi llifddorau, fflodiardau neu bibellau arllwysfa o'r fath neu fod yn debygol o wneud hynny.

Pennod III – Perygl ynglŷn â rhwystro dŵr rhag llifo

9. Cynnal a chadw glannau dyfrffosydd a thir sy'n agored i lifogydd

(1) Chaiff neb heb ganiatâd yr awdurdod blannu coeden, gadael neu gadw unrhyw beth neu sylwedd, cynnau tân nac ymyrryd â gwaelod a glannau dyfrffos o fewn pellter yr is-ddeddfau hyn mewn modd sy'n debygol o wneud y canlynol:

- (a) achosi llifogydd;
- (b) rhwystro dŵr rhag llifo;
- (c) difrodi ceuffos, glan dyfrffos, gwaith rheoli dyfrffos, gwaith rheoli'r llanw neu amddiffynfa rhag y môr;
- (ch) peryglu sefydlogrwydd y rheiny;
- (d) effeithio ar eu ffordd o weithio.

(2) Yn yr is-ddeddf hon:

Ystyr 'ymyrryd yw codi, tynnu, difrodi neu symud deunyddiau sy'n rhan o amddiffynfa rhag llifogydd/llanw neu waelod/glan dyfrffos yn ogystal â chlodd tir neu wneud unrhyw beth arno a/neu ynddo allai ddifrodi gwaelod/glannau dyfrffos.

Ystyr 'cynnau tân' yw gwneud unrhyw beth a allai achosi tân ar dir wrth ymyl dyfrffos, lle y gallai losgi mawn yng nglannau'r ddyfrffos neu losgi unrhyw blanhigion sy'n tyfu ar dir sy'n rhan o'r glannau hynny.

Ystyr 'cadw unrhyw beth neu sylwedd' yw gadael, pentyrru neu gadw pethau hylifol a solid gan gynnwys planhigion a thoriadau planhigion.

Mae 'pethau' yn cynnwys llongau a chychod, hefyd.

10. Gosod adeiladau, pibellau ac ati ar dir sy'n agored i lifogydd

(1) Chaiff neb wneud y canlynol heb ganiatâd yr awdurdod:

(a) codi neu adeiladu unrhyw beth:

- (i) mewn dyfrffos, arni, o dani neu drosti nac yng nglan/ar lan dyfrffos;
- (ii) o fewn pellter yr is-ddeddfau;
- (iii) ar waith rheoli dyfrffos, amddiffynfa rhag llifogydd, gwaith rheoli'r llanw neu amddiffynfa rhag y môr;
- (iv) dros unrhyw ran o geuffos neu o fewn pellter yr is-ddeddfau ar bob ochr iddi;

(b) cloddi neu osod twnnel, draen, ceuffos neu unrhyw ffordd arall ar gyfer dŵr mewn dyfrffos, arni, o dani neu drosti nac yng nglan/ar lan dyfrffos;

mewn modd neu am gyfnod fydd yn difrodi gwaelod/glannau dyfrffos neu rwystro dŵr rhag llifo iddi, trwyddi neu allan ohoni.

(2) Fydd yr is-ddeddf hon ddim yn berthnasol i unrhyw waith dros dro yn ystod argyfwng.

(3) Yn yr is-ddeddf hon:

Ystyr 'argyfwng' yw sefyllfa sy'n peryglu bywydau neu eiddo.

11. Atgyweirio adeiladau a phethau eraill

Bydd rhywun a chanddo o dan ei reolaeth adeilad, ffens, mur ac ati mewn dyfrffos, ceuffos, glan dyfrffos, gwaith rheoli llifogydd, gwaith rheoli'r llanw, amddiffynfa rhag y llanw neu'r môr (yn ogystal ag arni, o dani neu drosti) yn eu cadw mewn cyflwr da fel na fydd yn achosi'r canlynol:

- (a) rhwystro'r dŵr rhag llifo i ddyfrffos, trwyddi neu allan ohoni;
 - (b) difrodi glan dyfrffos, gwaith amddiffyn rhag llifogydd, gwaith rheoli'r llanw neu amddiffynfa rhag y môr;
 - (c) peryglu gweithwyr (yr awdurdod lleol/y bwrdd draenio mewnol) neu eu rhwystro rhag diogelu ardal rhag llifogydd.
-

Pennod IV – Gofalu bod glannau dyfrffos mewn cyflwr da

12. Planhigion

Bydd perchennog neu drigolyn tir mae dyfrffos yn llifo trwyddo, tir lle mae amddiffynfa rhag y môr neu dir mae angen i weithwyr yr awdurdod lleol neu'r bwrdd draenio mewnol ei groesi er mwyn cyrraedd mannau o'r fath yn cadw trefn ar y planhigion yn ôl pellter yr is-ddeddfau ac yn symud y cyfryw blanhigion o'r ddyfrffos neu ei glannau yn syth ar ôl eu torri fel na fyddan nhw'n rhwystro llif y ddyfrffos.

13. Gyrru anifeiliaid a cherbydau

Chaiff neb ddefnyddio na gyrru trol/cerbyd ar, tros neu ar hyd gwaith rheoli dyfrffos, gwaith diogelu rhag llifogydd, gwaith rheoli'r llanw neu amddiffynfa rhag y môr mewn modd a allai ddifrodi'r mannau hynny.

14. Difrod gan anifeiliaid sy'n pori

Chaiff neb gadw anifeiliaid, rhoi dŵr iddyn nhw na gadael iddyn nhw bori ar ddyfrffos, glan neu waelod dyfrffos, gwaith diogelu rhag llifogydd neu amddiffynfa rhag y môr heb:

- (a) gwneud popeth priodol i osgoi difrodi'r mannau hynny;
- (b) rhoi gwybod i'r awdurdod lleol neu'r bwrdd draenio mewnol cyn gynted ag y bo modd am unrhyw ddifrod o ganlyniad i gadw anifeiliaid, rhoi dŵr iddyn nhw neu adael iddyn nhw bori yno.

Pennod V – Gofynion ychwanegol

15. Rheoli anifeiliaid

Bydd perchennog neu drigolyn tir mae dyfrffos yn llifo trwyddo, tir lle mae amddiffynfa rhag y môr neu dir mae angen i weithwyr yr awdurdod lleol neu'r bwrdd draenio mewnol ei groesi er mwyn cyrraedd mannau o'r fath yn gofalu y bydd anifeiliaid o dan reolaeth briodol yn ystod unrhyw weithio neu archwilio yno. Os nad oes modd eu cadw o dan reolaeth briodol i'r diben hwnnw, rhaid gofalu na fyddan nhw yno dros gyfnod y gweithio neu'r archwilio.

16. Ymyrryd â swyddogaethau'r awdurdod lleol neu'r bwrdd draenio mewnol

Chaiff neb ymyrryd â'r canlynol:

- (a) mynediad i unrhyw dir y bydd angen i weithwyr neu asiantau'r awdurdod lleol neu'r bwrdd draenio mewnol ei groesi ar gyfer rheoli llifogydd;
- (b) gweithwyr neu asiantau o'r fath wrth gyflawni eu gorchwylion.

Pennod VI – Eithriadau

17. Gwaith mewn argyfwng

Fydd yr is-ddeddfau hyn ddim yn berthnasol i unrhyw waith i'w gyflawni mewn argyfwng. Fe fydd rhywun sydd wedi'i eithrio i'r perwyl hwnnw yn rhoi gwybod i'r cyngor trwy lythyr cyn gynted ag y bo modd am natur ac amgylchiadau'r gwaith, yn ogystal â chydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau rhesymol y gallai'r cyngor eu rhoi iddo yn sgîl hynny.

18. Datblygu cyffredinol a ganiateir

Fydd yr is-ddeddfau hyn ddim yn berthnasol i unrhyw ddatblygu gan gorff draenio mewn, ar neu o dan ddyfrffos neu waith draenio tir ar gyfer gwella, cynnal neu atgyweirio dyfrffos neu waith o'r fath.

19. Ysgolion a thyrrau sgaffaldwaith

(1) Fydd yr is-ddeddfau hyn ddim yn berthnasol i waith lle y bydd angen codi ysgol neu dwr sgaffaldwaith ('cyfarpar').

(2) I ddibenion y paragraff hwn, dyma'r amodau penodol:

- (a) rhaid i'r adeiladwr asesu cyflwr yr afon bob diwrnod gwaith;
- (b) rhaid codi'r cyfarpar bob diwrnod gwaith y bydd angen ei ddefnyddio;
- (c) rhaid symud y cyfarpar ddiwedd pob diwrnod gwaith a'i gadw y tu hwnt i'r afon a'i glannau.

Pennod VII – Amodau amrywiol eraill

20. Dirwyon

Yn ôl adran 66(6) y ddeddf, gallai fod rhaid i bawb sydd wedi'i gael yn euog o weithredu'n groes i'r is-ddeddfau hyn neu fethu â chydymffurfio â nhw dalu am bob trosedd ddirwy heb fod dros yr hyn a bennir o bryd i'w gilydd ynglŷn â lefel 5 (£5,000) ar y raddfa sydd wedi'i chrybwyll yn adran 37 Deddf Cyfiawnder Troseddol 1982, yn ogystal â dirwy ychwanegol heb fod dros £40 am bob diwrnod y parhaodd y troseddu neu'r methu ar ôl ei gael yn euog.

Yn ôl adran 66(7) y ddeddf, os yw rhywun wedi gweithredu'n groes i'r is-ddeddfau hyn neu fethu â chydymffurfio â nhw, caiff y cyngor (heb effeithio ar unrhyw weithdrefn sy'n mynd rhagddi yn ôl adran 66(6) y ddeddf) wneud unrhyw beth y bydd ei angen i gywiro effaith y troseddu neu'r methu yn ogystal â mynnu i'r sawl o dan sylw dalu costau rhesymol sydd wedi deillio o hynny.

Rhoddyd dan Sêl Gyffredin Cyngor Gwynedd ar yr 19 ddydd o *Jawrth* 2019

Gosodwyd yma Sêl Gyffredin

Cyngor Gwynedd ym mhresenoldeb

gan eu Swyddog Awdurdodedig

Wedi ei gymeradwyo, and wedi ei arwyddo ar ran Y Gweinidog dros yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig (un o'r Gweinidogion Cymreig)